

УТВЪРДИЛ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА ДФ "ЗЕМЕДЕЛИЕ"
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:
(Румел Порожанов)

(Решение на УС с Протокол № 135 / 22.11.2018 г.)

УКАЗАНИЯ

ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА НА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ

"Помощ за компенсиране разходите на земеделски стопани, свързани с изпълнение на мерки по Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период", прилагана през 2018 година

І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Правно основание:

1.1. Чл. 26, параграф 2, буква „а“ и буква „б“, і и параграф 8, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 702/2014 г., относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1857/2006 на Комисията;

1.2. Чл. 12, ал. 1 и ал. 2, т. 1, буква "а" от Закона за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП);

1.3. Националната програма за контрол на вредителите по трайните насаждения през зимния период (Програмата), одобрена със Заповед № РД 12-18/18.10.2013 г. и Заповед № РД 12-14/21.10.2015 г. на министъра на земеделието, храните и горите (допълнение с Решение на УС, Протокол № 87 от 2015 г.).

1.4. Решение на Управителния съвет на ДФ "Земеделие", Протокол № 122 от 2018 г. и Протокол № 135 от 2018 г.

2. Цел на помощта – ограничаване на загубите от разпространението на вредители по трайни овощни насаждения (семкови и костилкови овощни видове), ягоди и малини, които се повлияват от приложените извън вегетационния период на културите мерки за контрол и ликвидиране, и с които се унищожават зимуващи форми на вредители (допълнение с Решение на УС, Протокол № 87 от 2015 г.).

3. Помощта се предоставя за компенсиране на част от разходите на земеделските стопани, отглеждащи семкови, костилкови овощни видове, ягоди и малини, по закупуване на продукти за растителна защита и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата при овощни видове, ягоди и малини, които се използват за контрол и ликвидиране на вредители, и които са обект на Програмата, в трайните насаждения през зимния период или за т.нар. „зимни пръскания“¹.

4. Ползватели

4.1. Помощта се предоставя на малки и средни предприятия - земеделски стопани на овощните култури, ягоди и малини, отговарящи на следните условия:

- да са регистрирани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ бр. 10 от 1999 г., изм. ДВ. бр.63 от 1 август 2014г.);

¹ Третиранията през невегетационния период или така наречените „зимни пръскания“ се извършват в периода след листопад през есента и след преминаване на зимните студове до фенофаза „набъбване на пъпките“. Те са насочени срещу презимуващите форми на вредителите.

- да отговарят на определението за малки и средни предприятия, съгласно чл. 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) 702/2014²;

- да не са предприятия в затруднено положение³ по смисъла на чл. 2, т. 14 на Регламент (ЕС) № 702/2014 г.

Изискването предприятието да не е в затруднено положение не се прилага в случаите, съгласно чл. 1, параграф 6, буква „б”, ii, а именно когато предприятието е станало предприятие в затруднено положение поради загубите или щетите, причинени от разходите по ликвидиране на вредители по растенията.

- да нямат изискуеми задължения към Държавен фонд „Земеделие” (ДФЗ). При наличие на изискуемо и ликвидно вземане на ДФ „Земеделие” срещу кандидатстващите, помощта се прихваща съобразено с размера на задълженията им;

- да нямат изискуеми публични задължения към държавния бюджет.

- да не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност;

- да не са в производство по ликвидация.

4.2. Бенефициенти на помощта са земеделски стопани, отглеждащи млади (неплододаващи) и плододаващи овощни насаждения, ягоди и малини.

5. Срок на прилагане: от датата на публикуване на окончателния номер на помощта на уебсайта на Европейската комисия до 31.12.2020 г. (съгласно чл. 52 от Регламент (ЕС) № 702/2014), до изчерпване на финансовия ресурс.

6. Максимален интензитет на помощта: до 100 % от разходите по закупуване на продукти за растителна защита и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата при овощни видове, ягоди и малини, които се използват за контрол и ликвидиране на вредители при трайните овощни насаждения, ягоди и малини.

7. Бюджет:

7.1. Бюджетът на помощта за 2018 г. е **5 370 000 лв.** (изменение с Решение на УС, Протокол № 135 от 2018 г.).

Размерът на помощта за всяка година (годишен размер) се определя в годишния бюджет на ДФЗ и се предоставя след решение на Управителния съвет на ДФ „Земеделие” в рамките на максималния бюджет по схемата.

² Член 2 Численост на персонала и финансови тавани при определяне на категориите предприятия Категорията на микро-, малките и средните предприятия (МСП) обхваща предприятията, в които работят по-малко от 250 души, чийто годишен оборот не надхвърля 50 млн. евро и/или чието годишно балансово число не надхвърля 43 млн. евро.

³ Дефиниция за „предприятие в затруднено положение” означава предприятие, по отношение на което е изпълнено поне едно от следните обстоятелства:

(а) в случай на дружество с ограничена отговорност (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), когато повече от половината от записания акционерен капитал е изразходван поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надвишава половината от записания акционерен капитал. За целите на тази разпоредба „дружество с ограничена отговорност” се отнася по-специално до видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (31), а понятието „акционерен капитал” включва, когато е приложимо, премии от акции;

(б) в случай на дружество, при което поне част от членовете носят неограничена отговорност за дълговете на дружеството (различно от МСП, което съществува от по-малко от три години), когато повече от половината от капитала му, посочен в баланса на дружеството, е изразходван поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба „дружество, при което поне част от членовете носят неограничена отговорност за дълговете на дружеството” се отнася по-специално до видовете дружества, упоменати в приложение II към Директива 2013/34/ЕС;

(в) когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на националното право, за да бъде подложено на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори;

(г) когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за реструктуриране и все още е обект на план за реструктуриране;

(д) в случай на предприятие, което не е МСП и през последните две години:

(i) съотношението задължения/собствен капитал на предприятието е било по-голямо от 7,5; както и

(ii) съотношението за лихвено покритие на предприятието, изчислено на основата на EBITDA, е било под 1,0.

7.2. Когато сумата на заявените средства надхвърля размера на определения годишен бюджет, се определя коефициент на редукция, с който се преизчислява размера на помощта на всеки заявител.

8. Приемливи разходи

Подпомагат се земеделските стопани, отглеждащи трайни овощни култури, ягоди и малини, до 100% от разходите им по закупуване на продукти за растителна защита за контрол на вредители по трайни насаждения през зимния период, утвърдени в Програмата, в т.ч.:

8.1. Продукти за растителна защита, разрешени в Република България за химичен контрол на вредители по трайни насаждения;

8.2. Продукти за ускоряване процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, чрез създаване на благоприятна среда за развитие на полезни микроорганизми (Карбамид, който съгласно Програмата се използва за есенно третиране (пръскане) на овощните насаждения, ягоди и малини, като средство за ограничаване на хранителната среда, в която зимуват патогените).

Продуктите за растителна защита следва да са закупени от лица, които са търговци по смисъла на Търговският закон и притежават удостоверение за търговия с продукти за растителна защита, на основание чл. 91, ал. 1 от Закона за защита на растенията и са включени в публичен регистър на БАБХ, на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за защита на растенията

Продуктите за ускоряване процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, могат да са закупени и от лица, които са търговци по смисъла на Търговският закон.

Подпомагат се следните разходи:

- до **100 лева** на хектар с ДДС, за продуктите за растителна защита и продуктите за ускоряване на процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, за контрол на вредители при трайни овощни насаждения, ягоди и малини, през зимния сезон, които се прилагат през есента в периода на масов листопад;

- до **270 лева** на хектар с ДДС, за продуктите за растителна защита, за контрол на вредители при трайни овощни насаждения, ягоди и малини, през зимния сезон, които се прилагат в периода след преминаване на студовете до набъбване на пъпките.

Съгласно изискването за наличие на стимулиращ ефект в чл. 6, ал. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014 г., се приемат разходи за продукти за растителна защита, които са извършени от подаване на писмено заявление до ДФЗ, преди дейността по съответния етап от борбата с вредителите да е започнала.

9. Недопустими разходи за подпомагане

9.1. Разходи за продукти за растителна защита, които не са разрешени за пускане на пазара и употреба на основание чл. 44 и чл. 45 от Закона за защита на растенията и които не са включени в регистъра на продуктите за растителна защита, за които е издадено разрешение за пускане на пазара и употреба, на основание чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за защита на растенията;

9.2. Разходи за продукти за растителна защита и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, които не са предвидени като допустими за употреба в Програмата⁴ (Всички продукти за растителна защита, които са разрешени и предстои да бъдат разрешени за употреба срещу вредители по трайни насаждения се считат за неделима част от Програмата);

9.3. Данъкът върху добавената стойност (ДДС) не е допустим за подпомагане, освен в случаите, когато не подлежи на възстановяване съгласно законодателството в областта на ДДС.

9.4. Разходи за продукти за растителна защита, които са направени преди подаване на заявлението по т. 1 от Раздел II до ДФЗ.

⁴ Съгласно т. 2 от заповед № РД 12-18/18.10.2013 г. на министъра на земеделието, храните и горите, с която се одобрява Програмата

II. РЕД И ДОКУМЕНТИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Земеделският стопанин подава заявление⁵ за подпомагане по образец, генерирано от Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), в териториалните структури на ДФЗ, по постоянния адрес на физическото лице или едноличния търговец или по седалището на юридическото лице. В заявлението се декларира: площта за кандидатстване; обстоятелството, че попадат в категория малки и средни предприятия; че не е предприятие в затруднено положение; наличие/липса на друго публично финансиране за заплащане на продукти за растителна защита за контрол на вредители по трайни насаждения през зимния период; регистрация по ЗДДС.

2. Съпътстващи документи към заявлението за подпомагане:

2.1. Анкетен формуляр (*в случай на неочертване на площите в ИСАК*) за обработваните площи.

2.2. Решение на компетентния орган на управление на юридическото лице за ползване на помощта;

2.3. Удостоверение за актуална банкова сметка, по която ще бъде преведена сумата.

2.4. Пълномощно по образец, в случай на кандидатстване чрез упълномощено лице.

2.5. Документи, издадени служебно в резултат на извършени проверки от отдели ПСМП.

а) извлечение от регистър „Лоши вземания“ в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), удостоверяващо дали бенефициента има изискуеми задължения към Фонда.

б) извлечение от регистър на МЗХГ по Наредба 3 от 1999 г., удостоверяващо актуална регистрация за земеделски стопанин.

в) таблица на използваните парцели на земеделското стопанство от ИСАК, удостоверяваща ползването на земеделските земи за 2017 г. (*в случай на очертани площи в ИСАК*);

г) разпечатка от проверка за наличие или липса на публични задължения към държавния бюджет, от официалната интернет страница на НАП. Проверката се извършва към момента на представяне на отчетните документи, съгласно т.1.1 и т. 1.2. от раздел V.

д) разпечатка от проверка за открито производство за обявяване в несъстоятелност или обявени в несъстоятелност;

е) разпечатка от проверка за производство по ликвидация.

3. ДФЗ извършва проверка за верността на информацията, предоставена от кандидата за подпомагане, както и за спазването на изискванията за допустимост на заявлението.

III. РЕД И ДОКУМЕНТИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩТА

1. Земеделският стопанин представя пред териториалната структура на ДФЗ **оригинал и копие на оригинална фактура и платежен документ** за закупените и приложени продукти за растителна защита за контрол и ликвидиране на вредители по трайни насаждения и продукти за ускоряване на процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, съгласно т. 8 от Раздел I на Указанията.

Копията следва да бъдат заверени с подпис и печат от земеделския стопанин и отдел „Прилагане на схеми и мерки за подпомагане“ (ПСМП) към Областните дирекции на

⁵ При спазване изискването на чл. 6, т. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014, заявлението за помощ следва да съдържа поне следната информация:

- 1) наименованието и размера на предприятието;
- 2) описание на проекта или дейността, включително съответната начална и крайна дата;
- 3) местонахождението на проекта или дейността;
- 4) списък с допустимите разходи;
- 5) вида (безвъзмездна помощ, заем, гаранция, възстановяем аванс или друг вид) и размера на публичното финансиране, необходимо за проекта/дейността.

ДФ "Земеделие". След заверяване на копията, оригиналните документи следва да бъдат върнати на земеделския стопанин.

Във фактурата за закупените продукти следва да са отбелязани количеството/бройките и съответната единична цена.

2. Земеделският стопанин представя декларация по образец, в която е направена рекапитулация на вложените количества ПРЗ и/или Карбамид, за „зимно пръскане” според Програмата, заверена от Областните дирекции по безопасност на храните.

Декларацията се заверява от ОДБХ след представяне и проверка на попълнен Дневник за проведени химични обработки, съгласно чл. 104 ал. 1, т. 3 от Закона за защита на растенията във връзка с чл. 30, ал. 1, т. 2 и ал. 2 от Наредба № 104 от 22 август 2006 г. за контрол върху предлагането на пазара и употребата на продукти за растителна защита.

3. ДФ "Земеделие" извършва проверка на изискуемите документи по Раздел III на Указанията за прилагане на помощта и изчислява размера на подпомагане.

4. ДФЗ превежда дължимата сума по банковата сметка на земеделския стопанин и изпраща Уведомително писмо за изплатения размер на помощта.

IV. КОНТРОЛ И ОТГОВОРНОСТИ

1. ДФ „Земеделие” може да извършва последващ контрол за констатиране размера на площите, обект на подпомагане.

2. При констатирано нецелево използване на помощта, включително и при анулирани фактури, при деклариране на неверни данни, при представяне на неистински документи, както и при неспазване на мерките за контрол на вредители по трайни насаждения през зимния период, предвидени в Програмата, помощта подлежи на връщане. Вземането става изискуемо, ведно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. ДФ „Земеделие” може по всяко време да изисква информация и документи от земеделските стопани във връзка с доказването на правомерното използване на помощта.

4. Дирекция „КСП” в ЦУ на ДФ „Земеделие” извършва административна проверка на база извадка от 10 % от бенефициентите. Определянето на извадката се извършва при спазване на съотношение: 40 % на база риск-анализ (при рисков фактор размер на площта, за която се кандидатства) и 60 % на случаен принцип от обхвата.

V. СРОКОВЕ НА ПОМОЩТА

1. Сроковете за кандидатстване и представяне на документи по Раздел II и Раздел III от схемата се определят от УС на ДФ „Земеделие” на два етапа, както следва:

1.1. За продуктите за растителна защита, за контрол на вредители при трайни овощни насаждения, ягоди и малини, през зимния сезон, които се прилагат в периода след преминаване на студовете до набъбване на пъпките:

✓ Срок за подаване на заявления: **от 08 февруари до 02 март 2018 г.**

✓ Срок за отчитане и представяне на документи по т. 1 и т. 2 от Раздел III на настоящите указания: **до 13 април 2018г.**

✓ Срок за изплащане на средствата: **до 25 май 2018 г.**

1.2. За продуктите за растителна защита и продуктите за ускоряване на процесите на гниене на листата на овощните видове, ягоди и малини, за контрол на вредители при трайни овощни насаждения, ягоди и малини, през зимния сезон, които се прилагат през есента в периода на масов листопад :

✓ Срок за подаване на заявления: **от 15 октомври до 31 октомври 2018 г.**

✓ Срок за отчитане и представяне на документи по т. 1 и т. 2 от Раздел III на настоящите указания: **до 16 ноември 2018г.**

✓ Срок за изплащане на средствата: **до 07 декември 2018 г.**

2. Допуска се изплащане на помощта и след срока, при възникнали казуси и обстоятелства, изискващи извършване на допълнително обследване допустимостта за подпомагане на съответния бенефициент.

VI. СПАЗВАНЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА ДЪРЖАВНИ ПОМОЩИ

1. Помощта, съгласно тази схема, е вид държавна помощ, предоставена при условията на правото на Европейския съюз.

2. Земеделски стопани, които не са малки или средни предприятия по смисъла на Регламент (ЕС) №702/2014 нямат право на помощта. При неизпълнение на това задължение помощта става изискуема и подлежи на връщане, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

3. Земеделски стопани, които са предприятия в затруднено положение по смисъла на Регламент (ЕС) №702/2014 нямат право на помощта. При неизпълнение на това задължение помощта става изискуема и подлежи на връщане, заедно със законната лихва от датата на получаването ѝ.

4. При спазване изискването за стимулиращ ефект (чл. 6, т. 2 от Регламент (ЕС) №702/2014 г.), работата по проекта или дейността, предмет на подпомагане с държавната помощ, не може да започне преди подаване на писмено заявление до предоставящия орган.

5. Помощта не може да е свързана с мерки, за които в законодателството на Съюза е предвидено, че разходите по тези мерки са за сметка на бенефициера, освен ако разходите за тях се покриват изцяло от задължителни такси, наложени на бенефициерите.

6. Земеделски стопани, които са предприятия - обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за неправомерна и несъвместима с вътрешния пазар нямат право на помощта.

7. Помощта, съгласно тази схема може да се натрупва с:

- всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки се отнасят до различни установими допустими разходи;

- всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които частично или напълно се припокриват, само ако това натрупване не води до надвишаване на най-високия интензитет на помощта или размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент;

- с помощ de minimis за едни и същи допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта или размерът на помощта не превишава стойностите, определени в Регламент (ЕС) №702/2014 г.

8. С цел недопускане на превишаване на максималния интензитет на помощта, посочен в т. 6, I Общи положения, се въвежда следния механизъм за контрол: преди началната дата на прилагане на схемата ще се изисква официална информация от компетентните дирекции в Министерство на земеделието, храните и горите, прилагащи схеми и мерки за подпомагане с публични средства, предвидено ли е подпомагане за продукти за растителна защита за контрол на вредители по трайните овощни насаждения, ягоди и малини през зимния период. При условие, че е предвидено такова, МЗХГ уведомява ДФЗ, като ДФЗ следва да направи проверка за всеки земеделски стопанин, кандидатстващ по схемата на държавна помощ.

9. При подпомагане при условията на тази схема не се допуска промяна по отношение на субектите, които се подпомагат.

10. Публикуване и информация

Във връзка изпълнение на изискванията на чл. 9 от Регламент 702/2014 г. Публикуване и информация, и към настоящия момент на уебсайта на Министерство на земеделието, храните и горите се поддържа актуален списък на държавните помощи, съдържащ информация за видовете помощи, период на подпомагане, правно основание, цел, форма и интензитет на помощта, както и препращане към официалния уебсайт на Комисията, където са публикувани

всички държавни помощи (обобщена информация, в случаите на помощи освободени от нотификация, или решенията на ЕК относно съвместимостта с правилата за държавни помощи).

На уебсайта на предоставящия орган на държавни помощи в земеделието - Държавен фонд „Земеделие“ се публикуват указания за прилагане на всички държавни помощи в земеделието, попадащи в обхвата на груповото освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

11. Наблюдение

Във връзка с изпълнение на изискванията на чл. 13 от Регламент 702/2014 г. Наблюдение, за поддържане на подробни записи с информация и подкрепяща документация, чрез която може да се установи изпълнението на всички условия, определени в регламента, в Министерство на земеделието, храните и горите се съхранява официална документация и информация относно изпратените уведомления до Европейската комисия, решенията на ЕК за схемите за държавна помощ, помощите, попадащи в обхвата на групово освобождаване, минималните помощи и други данни, необходими за наблюдението и прозрачността на държавните помощи.

Подробните записи с информация и подкрепяща документация, чрез които може да се установи изпълнението на всички условия, определени в Регламент (ЕС) №702/2014 г. се съхраняват за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата за помощ.

В ДФ „Земеделие“ се съхраняват документите по Раздели II и III от настоящите указания за предоставяне на помощта.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР:

ЖИВКО ЖИВКОВ

